כל הזבחים פרק ראשון זבחים ה.

מסורת הש"ס

א) קידושין יג: מנחות ד: קינין סוף פ"ב ירושל' תצוה פ"א הלכה א. ב) מנחות דף ט:. ג) קידושין ה: כא. וש"נ. ד) לקמן ט:. ה) תמורה יז:. ו) שמות כ:, ז) קידושין דף יג:. ח) פרק ד הי"ג ע"ש. ט) ויקרא יד. י) ערכין רש"ק. כ) [עמ"ס סנ"ד לקמן מח. על הגליון כתופסות ד"ה ותפלן], ל) ויקרא נדבה פרק טו הלכה ה-ז.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מודיע"ל וכו' מון מחטאת ופסח מיהו אשם דלא אתי: (ב) ד"ה מצנה וכו' חטאת ופסח ס"ד: (ג) ד"ה פתחא וכו' דקרב כל"ל ותוס' ד' מתתן: (ד) ד"ה ר"ל מכלל פתח לה פתחא לא נפקא:

גליון הש"ס

גמ' אל"ל ר"א מצינו. עי' (נדה) [זוטא] דף ט ע"ב תוס' ד"ה (ד"ה) שם עולה תכיה. תמיה לי הא גם עולה נדרים נמנים ולא דעולת עוף יומים פ"ב אין מרבינן עולה מה לעולה שיש לנדור הא עולת עוף אינה לנדור הכי נמי נימא דשם עולה אינה לנדור אלא דשם עולה שיהא לנדור אלא דשם עולה שהוא שונה נמנים ולרבן עין: [תוס' ד"ה תוהו ויבוה וכו' והא דתא מעבשיון לחל בת"ב. עי' מנחות דף נח ע"ד תמ"ש אבל יבח וכו'].

שינויי נוסחאות

א) כת"י גרס ידענא. וכ"ז אימת כת"י ידענא. תגלה נכון: ב) ל"ל אלעזר: ג) בצדיק (כ"י): ד) נ"מ בין לשמן בין שלא לשמן (כ"י): ה) נ"מ סמיכה ונסכין וכו' (ש"מ ועי' בחידושים). ו) כ"ה בכל דפוסי והסמיטוהו עפ"י כ"י. וכי' תוס': ז) ל"ל לשמה. ח) ל"ל לשמה. ומיהו על נמתק (צ"ק): ז) נ"מ נוסף עולתה. ר"שעבודא דאורייתא. ותמ"ל מה"ד לא יביאו וכו' (ש"מ): ח) לשמה שהקרב כל"ל (ש"מ): ט) נ"מ מחלוקתן. מחלוקת המסרעתך (ש"מ): י) נס"מ קשיא: יא) כנ"מ נוסף אבל נסכין אינו טעון: יב) הוסי' מקומם וכל"ל דנמנר מחטאת ופסח במה מצינו. איכא למיסרך שכן צד כרת. ואי בהיקשא דאת התורה א"כ ליכתוב חדא אז חטאת ברידא או פסח גרידא בדפרשיות בפסוק וכו' (וע' תמ"ש הלו' ש"מ קיד ובעיא בחיי): יג) מדכתיב נמתק. ל"ל מדאצטריך (ש"מ). נר' מדכתיב עפ"כ: יד) שנתחייב הקרבן מחיים (ד"מ): טו) תיכת דוקא נמתק (ש"מ. צ"ק. רש"ש): טז) ל"ל בבאין. (ש"מ. רש"ש). וכ"ה גרס דהדר שיעור בעלים בבאין: יז) כ"ה נוסף ושיעור קדש נמי נילף משני בעלים: יח) אבל היא אם היתה חיה יכולה כו' כל"ל (צ"ק): יט) ל"ל ועלתה (צ"ק): כ) ל"ל לעולתה. ותיכת חעוף נמתק (ש"מ): כא) בקרא ואחר ישחט את העולה. שמע מינה דבעלמא אפילו דיעבד בו. כל"ל (ש"מ): כב) ל"ל סמיכה אשם מצורע (ש"מ): כג) ל"ל תוכיח (ש"מ). וכל' ורבא הליין של תכ"ל הוא שכן ישנו בציבור: כד) נ"מ נוסף תיכת תודה חות ותו"ל מחיכת ושלמים. מכוס דנה"כ לא מתעטין רק שלמים. ונכ"ה רק דשפיר נרסי' לכל תוקה (ש"מ): כה) ל"ל אלא דכ"ל תוקה ירושלים דין אחד לכם לעולם כמיכה אלו. וע' קר"ש: כו) נ"מ בדמוכחא פוגיין (ר"ת). וכ"ל מדפריך ר"ל אשם לא אתי לאחר מיתה מגלן ומתמיס בסמיך: כז) כוותנו כזה לתרץ מה שהקשו אתו כל"ה הלה ר' ותמי לאיה ר'. ודו"ק (ג"ר): כח) כל"ל כלן תוס' הרי"ם. ומס"ד: כט) המיקון הוא מדי ולנא. ויותר מלינ"ל על דרך זה אבל עתה דאנו יודעים (מדרשא דאורתא דאין) יכולים לפטול באשם.

[הלכך] כיון דאשם בא לכפר בר':

עין משפט נר מצוה

סמ"ג מ"ע ס"ח מהל' מחוסרי כפרה הלכה יג:
ב מיי' פ"ד מהל' פסה"מ הלכה יד:

תורה אור השלם

1. מִצְוָה שְׁמָרֶיךָ תִּשְׁמֹר וַעֲשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר צִוָּךָה לְיִהוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ: דברים כג, כד
2. וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲט אֶת הָעֹלָה: ויקרא ד, לג

מוסף רש"י

לא יביאו ירושלים הנאתה. הוא לחם מתמנה מטמאת כמתמת מטמאת שמתו בעליה (תמורות ד:) משנה שלימה. פחם מעטה (שם ס:):

ליקוטים

רבי יוסי לקרם על מקומה. דרכם היה לשבב על בטנם (מגמ' נזיר דף מט:). [והתר' הראש"ש שם מסמיע דכן היה דרכו של רשב"ל ווקא]. שאלה: אחר שהוא יושב ולומד גמרא או בספר אחר מספרי הקודש, ושרה בישיבתו והרגה לשכב על צידו או על גבו או על בטנו וללמוד, אי שרי או דאמרינן אין דרך ארץ ללמוד כך. תשובה: איתא בגמ' רמי ר"ל על מעורר וכו' ע"ש. ולכן גם זה שמתו מיפיה ושמה כן (גמ' תר"ל דבר. לך לא יסמוך הרוחם מה אלא מקום עד שעות. [תורה לשמה סי' ס"ס]).
יתיב ר"ו בר' ויתיב אבי בביתו. ר"ת היה מקדיק שבכל מקום שהוא אומר ויתיב פלוני גבירו. מוכיחו כן לפי שהוא אמר להם דבר חדרש. (תפ' ע"ז דף סב.)

שיטה מקובצת

אם בשרים הם יצאו בו. עיקר הקושיא דרבינו (נח) (סיק) מהא דקתמר אם תרום מלרים לחם כלים כדמפסיק [ס"ס] סוגיין. וחזו כפון קושיא לפעל שהקשה מתחלת מיתה ביכה דשתיט לחו אלא לשמן לישפט. ומיהו קשה לחם לא הקשה בפפשוטו כמו לעיל. ונראה דרבינו כ"ל היה שוקה עלמו מלילו היה מסופק לי קלת לעכב לי לתלוה היה קשה לו מה נעקר לי כשרים הם הלמר הנן קרלי לעבמה לתלוי בעלמה ניחו לכך הם כשרים ל"ב ילמ, דמי הימי דקרלי לתלוה בעלמה ניחו לעבון כשרים הקרבנות ה"ג ניחו לעבון ריצי. ואם תרום מרלים לחם כלים לעיבר ואם שיבה כי הכתוב מדפריבינה לעיל ולכך אין מלקין לחם הן כלים כי הימי דקרלי אחו לעכב לעבון ריצי הכי נמי לעבון פיטול. ומיהו עיקר הקושיא כדאיתא לפוסקים, מדמקשה ר"ל אם כלים דלא אתי לאחר מיתה מנא לן (אחת לתקנה). כך כי מודי פר (ושם הר"ש): **מצינו** בבאין לאחר מיתה שהן כשרין ואין מרצין. ופשט ה"ו מה מפיל הוקה הינה דמעבנה דיעבד. ומה הינה מרלים לחם כלים כמו הנה. אבל בהרבה מקומות כשרין ומרלין: **אשם** לא ליתי בלל. ואיה הכלה לא שיבה כי הכתוב לעכב. ואין לומר דלא ליתי כלל דמעבנה דיעבד לעבון ריצי. ומיהו עיקר הקושיא כדאיתא בגמ' דלא ליתי כלל ריש מאשם דיש לו לגמוד אשם מטמאת מיתו בה לאחר מיתה לעבר דמעבנה מיתו בה לאחר מיתה דלא ליתי כלל. [הקשה] קאמר דיהא לא מקיק בהיקשא המטמא עד מטמאת. אבל אמר מדרי לעבון נקע מלמדתא אלינה דר"ת הוא ליה דרשא לאחרה כדמוכח לקמן מדקאמר אלי אשם אבל הכא בא ליסא